Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

NPO
T.a.v. de Raad van Bestuur
Bart de Graaffweg 2
1217 ZL HILVERSUM

Media en Creatieve Industrie
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
66007669

Uw brief van
27 augustus 2026

Uw referentie
2026-763

Datum

Betreft Verzoek om verduidelijking brief

Geachte mevrouw De Ranitz, geachte raad van bestuur,

Ik heb kennisgenomen van uw brief van 24 augustus 2026 (kenmerk: 2026-763), waarin u reageert op het verzoek van verschillende ledenomroepen om mij te verzoeken passende maatregelen te nemen tegen omroep Ongehoord Nederland (**ON!**).

Vooropgesteld moet worden dat de Minister op grond van de Mediawet 2008 op afstand is geplaatst van de omroepen en de NPO. Het is de landelijke publieke mediadienst (NPO, omroeporganisaties, de NOS en de NTR) die van de wetgever de taak heeft gekregen de publieke media-opdracht te realiseren. De Minister is uiteindelijk eindverantwoordelijk voor het functioneren van het stelsel als zodanig.[1] In uw brief benoemt u zorgen die raken aan het functioneren van het stelsel. Vanuit mijn stelselverantwoordelijkheid wil ik beschikken over alle noodzakelijke informatie. Uw brief roept bij mij enkele vragen ter verduidelijking op, die ik hierna graag aan u voorleg.

De NPO is het sturings- en samenwerkingsorgaan voor de uitvoering van de publieke mediaopdracht op landelijk niveau. Samenwerking tussen de omroepen onderling en met de NPO is een onmisbaar bestanddeel van de uitvoering van deze publieke mediaopdracht. Het is voor het functioneren van het landelijke publieke omroepbestel als zodanig belangrijk dat alle actoren in dit omroepbestel voldoende uitvoering geven aan de bereidheid tot samenwerking. De NPO heeft hierbij een belangrijke rol, die is verankerd in de Mediawet 2008. Ik ben de NPO zeer erkentelijk voor de in uw brief geschetste grote inspanningen op dit gebied.

Alle ledenomroepen met uitzondering van ON! hebben de NPO verzocht om de Minister te verzoeken om passende maatregelen te nemen tegen ON!. U concludeert dat voor de NPO op dit moment niet vaststaat of er voldoende

[1] *Kamerstukken I* 2015/16, 34 264, C, p. 17 en *Kamerstukken II* 2014/15, 35 264, nr. 3, p. 28.

juridische grondslag is voor het aanwenden van haar bevoegdheden. Tegelijkertijd ziet de NPO geen mogelijkheden meer om de samenwerking verder te verbeteren. De NPO constateert dat vrijwel alle belemmeringen in de samenwerking zijn terug te voeren op het onvoldoende naleven van de journalistieke code NPO door ON!. De NPO kan, zo schrijft u: "het naleven van de code niet meewegen bij de vraag of er sprake is van (on)voldoende samenwerkingsbereidheid bij ON!, aldus de staatssecretaris in het besluit van 2023."

Vanuit mijn stelselverantwoordelijkheid hecht ik eraan een mogelijk misverstand over het wettelijk kader te verduidelijken, zeker nu u hiervoor verwijst naar een besluit van mijn voorganger.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft in het besluit van 19 december 2023 overwogen dat de NPO niet de wettelijke toezichthouder is voor de *inhoudelijke beoordeling* van de *programma's* van ON! en de NPO haar besluitvorming daarom niet kan baseren op de inhoudelijke beoordeling van Ongehoord Nieuws in het licht van de journalistieke code NPO (zie het besluit, randnummer 112).

De huidige Mediawet 2008 heeft het toezicht op de naleving van artikel 2.1, tweede lid, aanhef en onder e, van de Mediawet 2008, waarin is bepaald dat het media-aanbod moet voldoen aan hoge journalistieke en professionele kwaliteitseisen, neergelegd bij het Commissariaat voor de Media. Datzelfde geldt voor het toezicht op de naleving van het redactiestatuut, waarin (onder meer) waarborgen staan inzake journalistieke ethiek en kwaliteit (artikel 2.88, tweede en derde lid, Mediawet 2008). De naleving van de journalistieke kwaliteitseisen is derhalve niet bij de NPO belegd en kon naar oordeel van de staatssecretaris daarom niet ten grondslag liggen aan het verzoek van de NPO om de (voorlopige) erkenning van ON! in te trekken.

Zoals in het besluit tot uitdrukking is gebracht kan "[h]et structureel niet naleven van de journalistieke code NPO [...] wel indirect gevolgen hebben voor de onderlinge verhoudingen binnen de landelijke publieke omroep en zo van invloed zijn op de samenwerking. De journalistieke code NPO is namelijk een vorm van zelfbinding binnen de publieke omroep. Als omroepen zich daar niet aan houden, kan dat gevolgen hebben voor de verhouding met andere omroepen, waardoor de samenwerking verstoord kan worden." (zie het besluit, randnummer 133). De NPO ziet als sturings- en samenwerkingsorgaan hierop toe.

Mijn vraag aan u is of bovenstaande verduidelijking gevolgen heeft voor uw reactie op het genoemde verzoek van de ledenomroepen. Is naar het oordeel van de NPO sprake van een situatie dat de samenwerking met ON! zodanig is verstoord dat de NPO geen mogelijkheden meer ziet om de verstoorde samenwerking te verbeteren, waarbij het structureel niet naleven van de journalistieke code NPO door ON! mede als oorzaak heeft te gelden?

Ik constateer verder dat de overige ledenomroepen – anders dan in 2023 – aangeven "ernstige zorgen" voor de samenwerking te hebben. Verder geeft u aan dat de NPO op dit moment geen mogelijkheden ziet om partijen tot elkaar te brengen (Gezamenlijke reactie NPO en omroepen op evaluatierapport 'Focus op de kernwaarden'). Er is – zo schrijft u in uw brief – een fundamenteel verschil van inzicht tussen ON! en de andere ledenomroepen over de status, procedure, het oordeel en de aanbevelingen van de evaluatiecommissie, waarbij u geen mogelijkheid ziet om partijen tot elkaar te brengen.

Kunt u tegen de achtergrond van mijn hiervoor gegeven toelichting op het besluit van mijn voorganger verduidelijken hoe de NPO de mate van samenwerkingsbereidheid beoordeelt en in hoeverre de NPO van oordeel is dat daarin een onoverbrugbaar knelpunt bestaat.

Ik verneem graag zo spoedig mogelijk uw reactie.

Met vriendelijke groet,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Rianne Letschert